

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Ing. A. T.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. G. F., advokátkou v B., proti odporcovi **M., s.r.o.** so sídlom M., zastúpenému JUDr. J. S., advokátom v B., **o zaplataenie 2 289,62 € (68 977,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 1083/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Pezinok z 13. novembra 2008, č.k. 4 C 1083/2008-71 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 320/08, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 320/2008 a rozsudok Okresného súdu Pezinok z 13. novembra 2008, č.k. 4 C 1083/2008-71 a vec vracia Okresnému súde Pezinok na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok rozsudkom z 13. novembra 2008, č.k. 4 C 1083/2008-71 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu vo výške 68 977,-- Sk (2 289,62 €) spolu so 6 % úrokom z omeškania ročne od 14.5.2005 do zaplataenia a trovy konania vo výške 19 523,80 Sk (648,07 €) na účet právnej zástupkyne navrhovateľky, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že účastníci uzavreli Zmluvu o dielo č. X. dňa 5.3.2004, v ktorej sa zhotoviteľ zaviazal predmet zmluvy zrealizovať, skolaudovať a odovzdať objednávateľovi do 30.9.2004. V prípade svojvoľného predĺženia lehoty výstavby si účastníci dohodli, že zhotoviteľ je povinný uhradiť objednávateľovi „úrok z omeškania vo výške 0,1 % z ceny predmetu diela a to za každý začatý týždeň“. Predmetné dojednanie uvedené v zmluve o dielo čl. 8 bod 8.2 malo charakter zmluvnej pokuty, pretože vôľa účastníkov jednoznačne smerovala k sankcii zhotoviteľa za porušenie zmluvnej povinnosti, t.j. za svojvoľné predĺženie lehoty výstavby. Súd prvého stupňa sa zaoberal aj vzťahom medzi Zmluvou o dielo a Zmluvou o výstavbe,

predmetom ktorej je úprava vzťahov medzi stavebníkmi a to v rozsahu určenom v ust. § 21 zák. č. 182/1993. Ak v zmluve o dielo bolo dohodnuté, že zhotoviteľ diela dielo zrealizuje, skolauduje a odovzdá objednávateľovi do 30.9.2004, predĺžiť lehotu bolo možné iba dodatkom k zmluve o dielo, teda tak ako to mali aj účastníci dohodnuté v čl. 8 bod 8.2, avšak nie uzavretím zmluvy o výstavbe. Oba záväzkové vzťahy môžu existovať popri sebe ako dva nezávislé inštitúty. Podľa názoru súdu prvého stupňa došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o dielo v dôsledku čoho priznal navrhovateľke zmluvnú pokutu vo výške 68 977,-- Sk (2 289,62 €), t.j. 0,1 % zo sumy 2 090 230,-- Sk za omeškanie 33 týždňov, keďže dielo malo byť odovzdané dňa 30.9.2004 a bolo odovzdané až 13.5.2005. Súd priznal navrhovateľke aj úrok zo zmluvnej pokuty a to vo výške 6 % zo sumy 68 977,-- Sk od 14.5.2005 deň nasledujúci po dni odovzdania diela do zaplatenia. Úrok z omeškania je zákonným dôsledkom omeškania a vzniká priamo zo zákona.

O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 a úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku za návrh a trov právneho zastúpenia vo výške 19 523,80 Sk (648,07 €).

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 320/08 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, dôvodiac tým, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver považoval zákonom zodpovedajúcim. Vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa si nežiada doplniť dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke 231,83 € k rukám právnej zástupkyne do 3 dní.

Odporca podal 29.1.2010 podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky navrhol uvedené rozsudky súdov zmeniť a to tak, že návrh sa zamieta. V odôvodnení mimoriadneho dovolania konštatoval, že pozornosti konajúcich súdov uniklo, že v konkrétnom prípade nedošlo k platnému dojednaniu zmluvnej pokuty, a to z hľadiska určitosti porušenia zmluvnej povinnosti. Platnosť dojednania o zmluvnej pokute predpokladá písomnú formu a jednoznačné vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá je zmluvnou pokutou zabezpečená. Generálny prokurátor ďalej poukázal, že z formulácie: „v prípade svojvoľného predĺženia lehoty výstavby“ nie je zrejmé, či zmluvná pokuta bola dojednaná už v prípade stavebno-technického nevyhotovenia diela v termíne do 30. septembra 2004, resp. až nesplnením povinnosti uvedenej v čl. 9 bod. 9.7. (odovzdanie

diela). Pojem lehoty výstavby v zmluve o dielo nie je definovaný, preto nemožno v napadnutých rozhodnutiach považovať za splnenú zákonnú požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu. Z predmetnej dohody o zmluvnej pokute nemožno jednoznačne, bez pochybností ustáliť, a to ani s použitím výkladových pravidiel pre prejav vôle, dôvod a tým ani začiatok a dobu trvania povinnosti platiť zmluvnú pokutu. Ako dovolací dôvod uviedol nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Navrhovateľka vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu okrem iného uviedla, že návrh zmluvy o dielo vypracoval odporca sám a Zmluva o dielo bola uzavretá v jej pôvodnom znení. Je preto v rozpore s logikou, aby odporca vypracoval zmluvu tak, že nie je určitá a z toho dôvodu neplatná. Podľa čl. 9 ods. 9.8. odporca si splní svoju povinnosť vykonať dielo v rozsahu tejto zmluvy dňom podpísania protokolu o odovzdaní a prevzatí diela. Protokol o odovzdaní a prevzatí diela bol podpísaný až 13.5.2005, z čoho vyplýva, že odporca sa dostal do omeškania s plnením zmluvných povinností. Zo zmluvy o dielo teda jasne vyplýva, čo mali jej účastníci na mysli pri dojednaní o svojvoľnom predĺžení lehoty výstavby. Pojem lehoty výstavby im bol známy a žiadny z účastníkov neurčitost' tohto pojmu v konaní nenamietal. Naopak, medzi účastníkmi bolo nesporné, že došlo k porušeniu povinnosti plniť riadne a včas.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiam, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté rozhodnutia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že ich treba zrušiť.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sa prihliada nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i

ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli konaní o mimoriadnom dovolaní namietané a ani nevyšli najavo. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu ale v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na názor generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že nie je zrejmé, či zmluvná pokuta bola dojednaná v prípade stavebno – technického nevyhotovenia diela, resp. až v prípade neskoršieho odovzdania diela. Tieto skutočnosti bude úlohou súdu prvého stupňa objasniť v ďalšom dokazovaní. Súd sa musí vysporiadať s otázkou, či takto dojednaná zmluvná pokuta bola dojednaná určite a zrozumiteľne, pretože vo svojich rozhodnutiach súdy týmto okolnostiam nevenovali pozornosť, napriek tomu, že by v danej veci prípadne mohlo ísť o absolútnu neplatnosť.

V dohode o zmluvnej pokute výška zmluvnej pokuty alebo spôsob jej určenia aj povinnosť, ktorú zmluvná pokuta zabezpečuje, musia byť vymedzené určito, inak je dohoda neplatná (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19.11.2003 sp. zn. 4 Obdo 4/2003).

Pokiaľ generálny prokurátor namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., treba uviesť, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia nebolo možné podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti v nich zaujatých právnych záverov, lebo v dôsledku spomenutej procesnej vady nemožno posúdiť, či súdy správne aplikovali príslušnú právnu normu na zistený skutkový stav a či z nej vyvodili správne právne závery.

Z týchto dôvodov najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Martin V l a d i k , v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová